

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

— MEGJELENIK HENDEN VASÁRNAP. —

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadóhivatalhoz
(Grünbaum Márk) intézendők.

Feloldó szerkesztő: **OLAJOS SÁNDOR.**

Kiadó-laptulajdonos: **GRÜNBAUM MÁRK.**

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Hirdetési díj: 1 hasabos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyílt-tér petitsora 25 kr.

Valami a gazdasági szövetkezetekről.

(Folytatás.)

A mi helyzetünket tekintve, a gazdasági viszonyok is sokkal különbözök mint más országok ily nemű állapotai, tehát nálunk feltétlenül nem is alkalmazhatók azon segéd-eszközök, melyek külföldön.

Ezt a bajt tapasztalták az eddigi „gazdasági szövetkezetek“-nél ép úgy mint a takarékpénztáraknál. Drágák, költségek s már ezért sem felelnek meg eredeti, igazi céljuknak.

Magyarországon sok ideig nem volt szükség ezekre s midőn egyik gazdasági baj a másikat érte — első s legfőbb segítség természetesen azt óhajtottuk alkalmazni, a mi „más helyeken oly jótékony hatással“ működik. — De hogy nálunk vagy rosszul működtek, vagy (a mi még jobb volt) nem is létesültek, az köztudomású.

És természetes volt a rossz siker, mert a mint igaz, hogy az idegen helyről plántált növény lassan gyarapszik (ha nem vész ki), úgy az idegen szokások is lassan gyökeresnek s hajtának oly gyümölcsöt, mint hazajükban. Ma nálunk is tisztában vannak oly sok próba után, hogy a szegény népen úgy segíthetünk leginkább, ha megtaníttuk — segíteni saját magán.

A gazdasági szövetkezetek pedig — ha igazán az önségélyre és nem mellékes spekulációra alapítottak — legelső sorban alkalmasok sok gazdasági bajt megelőzni, sokat orvosolni, de csakis úgy, ha az országos magyar „gazdakör“ hiteltügyi bizottságának egyik javaslata alapján felállított következő szabályok szem előtt tartanak:

1) a hitelszövetkezet alapítói maguk a hifelt keresők s a szövetkezet pénzforgalmának megindítására és biztosítására szükséges pénzeszközöket ők adják.

2) A tagok a szövetkezet minden tartozásáért összes vagyonukkal egye-emleges, korlátlan vagy bizonyos mértékig korlátozott felelősséget, szavatosságot vállalnak el.

3. A szövetkezet egész vezetését, igazgatását és ellenőrzését, kivéve a legszükségesebbre szorított könyvviteli, számadási és levelezési munkálatokat, a tagok minden díj és jutalék nélkül, teljesen ingyen végzik.

4. A szövetkezet vállalatainál minden nyereszkekés, még csak ennek lehetsége is ki legyen zárva.

5.) A kölcsönök megszavazásánál ne az legyen az irányadó, hogy ki fizet érték legtöbbet, ki képes legnagyobb biztosítékot nyújtani, hanem elég biztosíték mellett főleg az: ki van arra leginkább szorulva, ki érdemli azt meg legjobban.*

Igen ám! de ezen szabályok tudós felállítója is kénytelen bevallani, hogy mindezek még a teljes siker biztosítására nem elégségesek, minden attól függ, miképp lesznek a gyakorlatban alkalmazva.

A gyakorlat, az élet az egyedül mester, ez pedig legalább a muraszombati járás viszonyaira vonatkozólag, egy gazdasági szövetkezetet létesíthetőnek, fennállhatónak csak az esetben tarthat, ha ingyen szervezését, ingyenes kezelését a közhaszonért jobb és értelmesebb gazdáink közül felváltva többen magukra vállalják. Vannak-e ily férfaink? Én azt mondom: vannak.

Levél a szerkesztőhöz.

Becses lapjának 3. számában „Egy népkönyvtárt legalább“ című cikk jelent meg, mely említést tesz arról, hogy Muraszombaton van egy kis kölcsönkönyvtár, mely ma már elavult, hiányos, rendezetlen és hogy az az állami néptanítóköreinek tulajdonja volna; a tervezett népkönyvtár feladatának pedig csak nagy átalakítással vehetne meg.

Hogy ezen állítások elejétől végig téves információ alapszanak, alábbi soraimmal iparkodom kimutatni.

Igen, — Muraszombatan már van népkönyvtár, mely a „Muraszombati áll. el. néptanoda“ felügyeletére van bízva s a nevezett iskola tulajdonja, tehát nem az állami néptanítóköre-é (különbön melleleg legyen itt megemlítve, ilye kört magam sem ismerek, bár állami tanítóvagyok; van ugyan „Muraszombati járási áll. tanító kör“-ünk, mely azonban nem nevezheti magát állami tanítókörenek). Elavultnak sem lehet e népkönyvtárt nevezni, hisz alig 10–12 éve, hogy fennáll, művei pedig a legnevesebb íróinktól valók, könyvei még mindig jó karban vannak.

* 1–5.) Dr. Schmidl „Magyar gazda hitelé“ 59. lap.

Od drübsze vérsztva.

(Nadalívanve.)

Csi mi dobro preglédnemo vsza ona, stera sze k-vérsztva szpelávanyi dosztájajo, szpametjemo, ka szo ona velkom táli jáko ráz-lolcna od zvünzski országov v-tom sztáni bodoucsi del, i pri nász nanes v-doszta mejszti nemre v-nücz vzteti ouo skér, stera je vu zvünzski országaj jáko hasznovita.

Tou brigo szo zse do eti ma kebzuvala vecs drübsze vérsztva i tak sparkasze túdi, ka szo one skéri, stera sze pri vérsztvi núcza jo jáko dráge i tak szo brezi haszka.

V-nasoj domovini je dugi czait nej trbelo núcza ti zselezno skér pri vérsztvi, nego gda je zse edna nevola to drügo naprej guála, te szo sze zacnelno te náj bole potrebonese skéri v-nücz vzteti, szamo ka eti pri nász ali szo falingszke, ali sze pa od ednoga ali od drügo verta nanes ne szprávjto, tou dobro známo.

I tak ne vdári dobro vó, ár je tou isztiba, ka z-drügoga országa eszi prínesene czipike jáko pomali rasztėjo (csi esese vó ne prejdejo) i tak zvünzske segé túdi frisko ne nájdejo na grünt, kak v-szvojem országi, i záto ne noszijo táksega száda, kak tan.

Po telki probaj zdaj zse previdimo, ka szíromáke szamo tak moreno pomágti, csi je navesimo, ka naj szkrbuo vertivajo, náj vecs ne dávjajo vó, kak nyim vérsztvo noszi.

Drübsze vérsztva pa csi rejszan tém szlabejsim gazdom na pomous, i nej na szvoj lasztivon haszek ceséjo biti, szo prilicne jáko doszta nevoul od vérsztva oddíríti, pa doszta krasztt zvrácsiti, nego szamo tak, ka csi tak imenávajouesega országos magyar „gazdakör“ hiteltügyi bizottsága rendeliványe sze vu etaksem táli oberdzsi:

1) Drübsze kredita számó morejo one peineze vkúp nalecsti, stera do i one po vremenii v-ednoj ali v-drügoj vérsztva teskoucsi nützale.

2) Kotrige na szebe zemejo vsze dug táksi drübsz, i szo duznii vu vszem táli za vsze dobro sztáti vszem szvojom imétkom eden po ednom pouleg szvoje vrejndoszti.

3) Drübsze szpeláványe, direktorsztvo, pa proutpázanye, vözve-mejouse knig-, racsunov pelanye pa pizsem pizsanya — tálniczke morejo brezi vsze pláse k-senki obrávlati.

4) Szpekulácia pri peinez vödávanyi vszígdar more na sztran djána biti.

5) Pri peinez vödávanya szouli drübsza neszmi na tou glédati, sto dá véksi interes, pa sto je mogoucsi vésko vrejndosztt doj zavézati, nego tisztim terbej dati, ki szo vu náj véksoj nevouli, pa ki sze náj bole dosztája.

Tak je! szamo ka szám on, steri je tou rendeliványe vözkomponálivo, tak vadlúje, ka vsza tá szo esese nej zadoszta k-tomi czili, vsze od oni del sztojí, kak de sze tá drübsza po vremenii ponávlala.

Zsvilejnja mester je návada. Szoboeske birovije okrogline edna vérsztva drübsza szamo tak násztane i szamo sze tak gor oberdzsi, csi nyéno szpeláványe za vszakojaeski haszek volo med timi prednyejimi gazdami eden krát edni, drügi krát drügi brez pláse na szebe vzejno.

Szamo csi sze nájdejo taksi? Jasz tak právim, ka sze nájdejo.

Pizsem k-goszpon brodniki!

Vtom trétyem racsunii nyihovi novin je eden czik naprejdan bio, steri sze szpominá, ka v-Szoboti jeszte edna mala pouoszoda knigárnicza, stera je denesnyi dén zse zaszpa, falinesna nej priszpodobna — i ka je ona orszascki vuestitelov lasztivnoszti nakanyena obecsinszka knigárnicza szvojmí gordijányi szamo tak vesint zadovalnosztt, csi sze v-nácsisi racsun posztavti.

Ka je eto povrdjaványe od zacsetka do dokonceszta na krivnoj informáczi, z-mojim pizskom cesempoká zati.

Ja, v-Szoboti sze jeszte obecsinszka knigárnicza, — na nyou szkrb nosenyé je na orszascko soulo zavüpan, i ti soule lasztivnosztt, tak je nej orszascki vuestitelov (nej szem szloboden eti vüpodvedati, csi szem bár orszascki vuestiel, taksi vrteo dönok ne poznam; jeszte v-Szoboskom járási popskek vuestelszki vrteo ali steri sze nemore za orszascki vrteo imenüvati). Tou knigárnicza nemore zaszpao vztati, ár komaj sztojjo 10–12 lejt, knige stera vu nyoj jesztoje szo szti náj znamenitejsi pizsk, knige szo pa szigdar vu dobrom sztalisi.

Azon czélnak pedig, mely a czikkben fel van említve, e népkönyvtár volt s van ma is hivata megfelelni. Rendezetlenséggel pedig egyáltalán nem lehet vádolni, mert van rendes leltára, a művek szakmak szerint vannak rendezve, úgy van rendes könyvtárosa, pénztárosa s ellenőre. De szójának a kezemmel levő adatok: A könyvtár all 165 műből, illetve 45 füzet s 196 kötetből. Megtalálható Jókai, Josika, Br. Eötvös, P. Szathmáry Károly, Szabó Rikárd, Lauka Gusztáv, Galgóczy s több hírneves szerző számos műve; különösen a népek szánt olvasmányok is vannak ezen elítelt könyvtárban.

Ennyi helyreigazításul.

Ebből kifolyólag legyen megengedve nekem is egy népkönyvtárra vonatkozó nezetemnek kifejezést adni. Nem új népkönyvtárt teremteni, hanem e meglévő az igényeknek megfelelőleg kibővíteni, annak olvasóközönséget teremteni: ez a mai feladat. Ennek megoldásához fogott a „Muraszombati népkönyvtár” kezelőbizottsága, minket e nehéz munkában támogatni kérjük t. szerkesztő urat, hogy így mi is vállaltve hozzájárulhassunk a magyarosítás s a közművelődés nagy munkájához.

TAKÁCS R. ISTVÁN.

a „Muraszombati népkönyvtár” pénztárosa.

* * *

Sok igaza van czikkirő urnak, csak mint a „népkönyvtár” pénztárosa kénytelen olyan hivatalt viselni, mely — névleg létezik.

Az ügy érdemére nézve kettőnk törekvése egy és ugyanaz. Mindketten egyforma jókarral küzdünk azon eszközök létesítéséért, melynek eszközei közé tartozik egy „népkönyvtár” is.

Tévedhetem, midőn a Muraszombatan létező kiesziny könyvtárt a nem is oly cimedet viselő „állami néptanítókö” köré” tulajdonának véltem, holott az a „Muraszombati állami elemi néptanoda” felügyeletére bízott vagyon s annak lett a tulajdona. De tisztelt barátom is téved, midőn azt véli, hogy a Muraszombatan létező könyvgyűjtemények bármelyikét a legjobb akarattal is lehetne népkönyvtárnak nevezni, még jobban téved, ha ezeket rendezettnek hiszi s legjobban akkor téved, ha azok „elavultságát” álszemérből tagadja. Hisz az a körülmény, hogy a szóban forgó könyvgyűjtemény csak 10—12 éve áll fenn: igen keveset bizonyít, ha azt tudjuk, mi van ma. Ma még hiányzik — csak a legnevesebbeket említve — Jókai, Josika, Eötvös legjobb művei közül igen számos; nincs egyetlen az ugynevezett „magyar klasszikusok” közül, nincsenek képviselve a magyar tanferniak, a többek közt egyetlen egy tanfelügyelő munkája sincs meg, s ezt a megtiszteltetést nyerte Trefort közoktatásügyi miniszter is. Mit mondjunk az újabb nemzedék jeleseiről? Nem léteznek! Mit mondjunk az igazán népkönyvtárba való vállalatok, milyen például a Gyulai Pál által szerkesztett „olcsó könyvtár”, mi a történelmi könyvtár” stb. érdekes és hasznos műveiről? Hát — semmit, mivel ezek sincsenek meg!

Mindez azonban nem t. barátom hibája, még kevésbé a muraszombati járásban levő tanítóké, — társadalmi betegségünk! s hogy gyógyítva legyen, mindketten óhajlatunk: „legalább egy népkönyvtárt!”

Kisdedovoda.

Járásunk egyik égető szükségén tehát segítve lesz. A kisdedovoda felállításával ezekre menő kincset nyertünk, hisz csak egy gyermek megmenetése pénzben meg se becsülhető, hát midőn százak előtt nyílnék meg az út, melyen haladva eskis jó polgár lehetnek e hazának s a munka, szorgalom folytán mindnyájan boldogok: mily óriási kincset gyűjtünk az emberiség javára.

Szülők, emberbarátok: olvassátok a felhívást!

Felhívás!

A m. kincstár s a megyei tek. központi ovoda-egylet segélyezési folytán a mult évben alakult kisdedovó-egyesületünk képes lesz az ovodát még június vagy július havakban felállítani: mivel azonban már jó eleve tudnunk kell, hogy hány 3—6 éves gyermek fogja azt látogatni: kérjük azon t. szülőket — ovodaképes gyermekeiket még f. április hóban az egylet gondnokságánál. Takács R. István urnál, saját lakásán naponként 11—12 óráig beiratni ne terheltessenek! Egy-egy gyermek után az évi fizetés 2 frt 40 kr., melynek felét az ovoda megnyitásokor le kell róni. Be kell mondani a beiratásnál a gyermek vezeték- s keresztnevet, születési évét s napját, születési helyét, lakását, szülője nevét, foglalkozását, vallását, anyanyelvét, testi- vagy lelki hibáit, rossz szokásait, ha azok a beírandó gyermeknél netán előfordulnának.

Muraszombat, 1886. márczius 24-én.

A választmány.

Helyi és vidéki hírek.

— **Lapunk** ápril hó 1-jével a II-ik évfolyamba lépve, tisztelettel kérjük azon tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése márczius hó végével lejárt, annak kellő időben való szíves megjáratása- és a hátralékoknak mielőbb bekioldására, hogy a lapok kellő mennyiségében való nyomtatása és szétküldésében fennakadás ne történjen. A hátralékoknak pedig mielőbb szíves bekioldását kérjük.

— **Gróf Széchenyi Tivadar** ur Felső-Lendvára érkezett s részt vett a birtokán rendezett szalonka-vasasaton, — mely ezuttal is kitünő eredményt adott!

— **„Adriától a Kárpátokig.”** mint mondani szokás — nagy örömet okozott a magyarosítás egy újabb diadala. A közös hadsereg egyik kitünősége, Herceg Lobkovitz, ki előbb fűm, most kolozsvári főparancsnok, midőn Raics ezredesnek a Lipót-rend nagykeresztjét katonai pompával mellére tűzte, O feléje a király iratát előbb magyar nyelven olvastatta fel, aztán némélly a katonasággal magyar eljének kiáltott. Ilyen még nem volt a közös hadseregben! A herceg a társaságban is magyar nyelvet használt. Soka eljen!

Onomi ezili pa, steri je tam preszámmani. ta knigárnieza vszjgdár zadovolneseno dá. Od nerédosziťi poprek nisesse nemore sze touzsiťi, ar jeszte raesun kazáes, knige szo po raesniťi zdevane, tak jeszte knigar, ka sze precepor i kontrolor. Ali naj guesioj pri meni bodones a gorádnya. Knigárnieza sztoji 165 napraviez ali szí 45 vezarov i 196 knig. Najde sze Jókai, Josika, Eötvös, P. Szathmáry Károly, Szabó Rikárd, Lauka Gusztáv, Galgóczy i veez známeniti mouzsov piszki, nájbole sze nájdejo lüdszvi na estejye priprave knige.

Tolko na vöpopravitelstvo.

Z-toga tesées, naj je meni tüdi szlobodno moje nakanený na obcsinszko knigárniezo gldoes vöpedovati. Nej nouvo obcsinszko knigárniezo terbj szprávlati, nego to zdaj bodoues terbj povozsávati, i knigárniezi estenyáre terbj szprávliti: to naj bole vezdánsje gorádnye. Toga odvázanyi szo sztopulni knigárniezo essztniki, proszajo na úrye vu tom táli pomogáju, telikáje proszimo goszpou broduka tüdi na pomoues, ka -tak vküpprikapcseni to vögrsesimo moremo kak naj bole naprej podigávati.

TAKÁCS R. ISTVÁN,

szoboska knigárnieza pénztáruok.

* * *

Doszta praviceze pravijo goszpou piszto, szamo ka „toga lüdszvi knigárniezo” kasször szamo tásko esszét noszi, stera szamo z-inémom prebiva.

Na tou delo gldoes obvedej ezil je eden i terti. Obádvá z-edne formo dobvolnosztoj delava za vide gorposzavléný, sztim skerjom szlisi edna „obszebna knigárnieza” tüdi.

Lehko szame zablodo, gda szen v-Szoboti sztojesco malo knigárniezo, stera nazem ne noszi tákszje czimára; „orszieszki vnesitelov szprávisese”, za lasztivno prestimao, pa je ona szoboszke orszaeszke soule lasztivnoszta pa na szkerb nosenyé kak ti lasztivna prek dána. Ali posteni priateľ ovi tüdi blodijo gda tou stimajo, ka v-Szoboti sztojesce vküpszpravljeni knig, steri sté tao z-tov nájbogsov dobvolnosztoj bi mogao za obcsinszko knigárniezo zvati, — esse bole blodijo, esi one za osznovlene prestimajo, — pa naj bole te blodijo, esi oni sztariszto szrame-szivo tajjo. Ár je tou prigoda, ka te vküpszprávleni knig vezelo szamo 10—12 lejt sztoji gor: preves malo szvedoesijo, esi tou známo, ka jeszte dne sz. Denénýi dén falí naprejszámnojous szamo te známenitjsze: Jókai, Josika, Eötvös knig doszta raesunov; nejja edni tak imenávani „vögrszki klaszikusov”, nejja pazitelstva na ti prestimáju mouzsov i med tem ni ednoga tanfelügyelőva knig nejja, i táksze prestimánye szo zadobvili Trefort miniszter. Ka naj pravimo od ti nouvi známeniti? Nejja ji! ka naj pravimo od oni, stere szo za sztimo v-to knigárniezo volou kakti po Gyurai Páli vödanom „falí knigárniezo” (olcsó könyvtár), ka „od historiszke knigárniezo” i. t. n. známeniti i hasznoviti knig? Tak — nikaj, ár oni tüdi nejja!

Eto je nej najoga prestimanog priatela falinga, tem menyje vu járszi pribaviojnoszti vnesitelov, tou je obcsinszki beteg! naj zoraceno bude, obádvá lehko zseleva edno „obcsinszko knigárniezo.”

Obyarvanicza.

Ka je v-nasem járszi tak jáko potrebnjo bilou, szmo doubili. Z-máje deez varnicarov szamo velki kincs doubili; szamo edno dejte obrániti je nezmerjene vrojdoszti, ka pa gda je nám mogouese vnojog dezi priliko dati na vesenyé, po steroz ona szamo li dobri, delavni i blázensi ete domovine pörgarje grátaje: kakti velki kincs za csloveszúsztvo sztejm szprávim!

Szarisze, otrok prijátelje: estite tou pozványe!

Gorpozványe!

Nase zse vu preminousem leti nasztányeno varnicaze — družstvo z-pomoczej orszaeszkoja i varmegyövszkoja rasmitelszva esse letosz v-májusi ali júniusi esse máje deez soulo odprejti. Ali dá je nám zse naprejt potrebnjo znati, kelko od 3—6 lejt sztare deezé bude: záto proszimo postüvane sztarise, naj dezo, stera szo za tou soulo, esse vu aprili mejszezi pri goszp. Takács Stevanyi te soule szkrbuiski vszaki dén od 11—12 vöre notripiszati dájo.

Placsilo od ednoga diteta na leto je 2 rainski 40 kr., z-toga sze polovieza plácsa, gda sze soula zaesne. Pri notripiszanyi sze more goripove-dati diteta pridavek i krzšno imé, narodienya leto, dén, meszto, roditelov imé, sztalis, vörevaldienye, materin-szki jezik, düsvene ali telovne falinge, lagoje návade esi bi dejte lehko táksze melo.

V-Szoboti, 1886. márczius 24.

Odebránsztvo.

Domácsi i zvüszki glászi.

— **Nasi novin** pervi fertao velkoja trávna (áprila) szo doli pre-teescena i zacsla sze te drüji fertao; záto oproszimo one postene este-nyáre, sterim naprejpacsülo márcziusa szlednýi dén doli pretcesz, naj oni vu dosztojom vremení naprejpacsülo ponovijo, nej ka bi novin stampanye i vöposzlanýje zamáduoszterpelo

— **Gróf Széchenyi Tivadar** szo donou Grádi prishi — ino na szvoji imányi gyajo derzsávajo na szloke.

— **Velko veszélje** je szpravilo pri ezaszarszkom szoldákan v-ednon meszti vögrszkoja jezika nícz. Herceg Lobkovitz steri szo pervé Fiume várszi bilí, zdaj v-Kolozsvári, teda po imeni Raics oficeziri szo Lipót réda velkoja krízsa nyemi prejk dáli, od szvetozoga krála piszmo piszmo szo pervé vögrszki no esse te szledi nenszki gor predsteli, ino za tou szo vögrszki gorszkrisesli „eljen!” Takse delo sze esse pri szoldákan nej naprej prislo. Naj dugo szvojo!

— **Ha dievér a német!** A magyar kertészeti iparról a bécsi „Illustrirte Garter-Zeitung” igen kedvezőleg nyilatkozik, de azért nem mulasztja el inteni a bécsieket a fokozottabb előhaladásra, mert a budapesti kertészek arra törekednek, hogy Magyarország egész növény-kereskedelmét Pesten összpontosítsák, sít ne csak Magyarország gondolkul, hanem a Duna tartományokat is bevőkül a karjék megszerzezi, sok figyességgel dolgoznak s kereskedelmük igen vagyonos emberkékké tette őket. — **A bécsi kereskedő kertészeknek ez ellen védekezni s arra kell törekedni, hogy evőkük mai körét megtartsák.** Szép, de nekünk ebből különösen kettőt kell megtanulnunk: 1.) hogy kertészünket még jobban becsüljük meg, mint eddig. — 2.) hogy Magyarország nyugati része, hol mi is lakunk, még mindig Bécs evőinek tekintetik, — pedig az a pár millió forint, a mi Bécsbe vándorol, itthon jobban volna elhelyezhető.

— **A magyar asztaltársaság** eddig begyűjtött, — hivatásának megfelelően, a felállítandó kisdobozda részére ajánlotta fel.

— **Köröngön** szomorú eset történt egy ottani szegény földműves háznál. Ugyanaz nap halt el az öreg anya. midőn az Isten férjes leányát esecsemővel ajándékozta meg, s mert az egész családnak egy lakoszobája van: bűleső és koporsó s a sir szélén álló fiatal anya egy fedél alatt maradt.

— **A mult heti legkiválóbb** újdonsága járásunknak, hogy — nincs bejelentve semmi keresmai botrány, sőt még késelés és verekedés miatt sem emeltetett panasz.

— **Czigányokhoz** volt szerencsénk megint, — egy új karavánt kellett esendőreinknek a közvagytatási börtönbe szállásolni.

— **Videkünk**et is meglátogatta az országjáró tavaszszal felmerülő tömegesebb betegedés, gyakoribb halálzási esetek. — Járvány jellege azonban nem volt s a betegek is örvendően közelédnek felépülésükhöz.

— **Az a szegény örült Podléczek Jutka** megint rémítgeti Muraszombat utcait. Ha nem futkosna és kiabálna oly éktelelenül, zilált haja, öltözete s a kezében hordott vagy bottal való folytonos hadonázás, — megijesztethetne bárkit is. Nagy ideje volna hatóságilag gondoskodni ezen szerencsétlenül.

— **Városunk községi ügyei** — mint előző számunkban jeleztük — a felelősségi hatóság elé kerülnek. A kisebbség érdekében Horváth György ügyvéd, mint val. képviselő tag már kikérette felelősségét, s mert szíves volt megmutatni, mi is kimondhatjuk azon véleményünket, hogy az az évvel érvélésel szerkesztett felelősség: gondot fog adni az előjáráságnak, még ha mellőztetik is azon része a kérelemnek, hogy fegyelmi, esetleg bűnvádi eljárás indíttassék az előjárásúg ellen.

— **Meghívás.** A vastankertületi tanítótestület muraszombatjárású köré ez évi tavaszi gyűlését ápril hó 15-én délelőtt 9 órakor Hidegkúton fogja megtartani, a melyre a kör tagjai, valamint az érdeklődő tanítványbarátok ezennel tisztelettel meghívotnak. Targyisorozat: 1. Jelenlétek, és pedig a) az elnök, b) a számvizsgáló bizottság, c) a méltotelp ügyében kiküldött bizottság, d) a könyvtár, e) a tanítók árváháza és f) az Eötvös-alapra gyűjtő bizottság jelentése. 2. Leezkerend készített módja; értekezés Kondor Ferenczről. 3. Népiskolai közegészségügy; előadja Kolossa Ferencz. 4. A népiskolai tanítványokat gyűjtő és bírálobizottság jelentése. 5. Indítványok. 6. A jövő őszi körgyűlés helyének, körülbelüleges idejének és tárgysorozatának megállapítása. Kelt Tassanócon, 1886. ápril hó 1-én. Elnöki megbízásból: Kolossa Ferencz, köri jegyző.

— **Takarékoskodjunk!** Ki ne követné szívesen ezt az elvet, mikor tudhatja, hogy általa nemcsak megtarthatja jólétét, hanem gyarapíthatja is? S ha takarékoságról van szó, hol lehetne ezt jobban gyakorolni, mint otthon; s ki tehetné jobban, mint a ház asszonya? Igen, a hol a nő, a családnya takarékos, ott az egész család jóléte szemlátomást gyarapodik. S melyik nő nem tudna takarékoskodni? — Nem hiszünk, hogy volna olyan. De van sok oly módja a takarékoságnak, melyek általában nem ismeretesek még. Most itt lehet olcsóbban vásárolni, majd meg annak van a rendesnél előbb előállítási módja, máskor meg oly dolgok végezhetünk könnyű szerrel, kevesebb költséggel, sőt sokszor költség nélkül otthon, melyet ezélt drága pénzen más által kell-t végeztetnünk. — Szóval száz és száz módja van a takarékoságnak. Minden hölgy örömmel fogad tehát egy oly megbízható tanácsadót, a milyen a „Magyar Háziasszony” című hetilap, mely az életben előforduló minden körülmények között hasznos utmutással szolgál s e jó tanácsok folytán eszközölt megtakarítások bizonyára százezrosan is felérnek avval a csekély előfizetési árral, a mibe e hasznos folyóirat kerül.

A „Magyar Háziasszony” előfizetési ára egy évre csak 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Előfizetheti legkezszertűben postautalvány által. Címezze a „Magyar Háziasszony” kiadóhivatalához Budapesten, nagykorona-utca 19. — Mutatványszámok ingyen kildetnek mindazoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezekért — legkezszertűben levelezőlappal — fordulnak. Tartalom: T. olvasóinkhoz! — Ramabai Padita. Andreától. — Platói szeretet. Schönfeld Jolánától. — Egészségügy. Gröz Lajostól. Orvosi tanácsadó. — Divatlel. Mademoiselle Guillaumettétől. — Egletek és jótékony-ság. — Külföldiek. — Milyen legyen az egészséges lakás? Dr. Földitől. — Illatszerek. Idunától. — Z-nentanítás a gyermekeknél Kaposy Rózától. — Szárnyasok tenyésztése Indiában. Gyórfy Etelkától. — Háztartás. V. Gaál Karolinától. — Konyhaszat. Heti étlap. Völgyi Honától. — Hogyan főzünk, süssünk? — Hymen. — Kérdések és feleletek. — Fővárosi bevásárlási források. — Heti naptár. — Háziékekkel legújabb árjegyzéke. — Szerkesztői üzenetek. — Kiadóhivatal postája. — Hirdetések. — „Munka után” szerződés mellettel tartalma: Hamvazó szerdán. Kapás Lajostól. — Budapesti élet. Tölgyesi Mihálytól. — M-rt rabolni kellett. Sikor Margittól. — Falusi rokonok. Regény. V. Gaál Karolinától. — Irodalom és művészet. — Gondolatok. — Apróságok. — Betűirtvány. Enyedi Antalnétől. — Mejtéjések.

— **Od vogerszkoga ograneseka** ine na listno správlisce ese o v-Besci z-dobrov opominajom souzjo, za sterova voljo v-Besci kersezo opominajo, ka sze naj túdi nezapustajto nazaj, ka Budapesti sze na ton trdijo, ka vogerszkoga sztráni nej ezéjli künyzkoga szemena odaványe vkúp bolde, velkov esedaitosztov delaje, tak ka je ze doszta túdi bogato grítalo sztoza tan v-Besci sze túdi na ton morejo szkerbiti, ka nyim küpezi naj tan vkraj ne pridejo. Ton je sze lipou ali nij sztoza dela sze drouje morono veítii: 1. ka nas künyzski ogranesek sztran esese bole morono postívati, kak do sztoza mao; 2. Vogerszke krajine tiszti sztrán, de sze mi túdi zedersávano, esese vszjgdár z-Bescs küpije pa tiszti pejezi ka v-drújo mesto, v-nénko idejo, bi bouge meszto prinasz najli.

— **Szohoti je za voljo vogerszkoga jezika** táksé správlánye v-ostarij pri ednom sztonli, sto tan naesi kak vogerszki guesé, máli strof od reiesi: do reiesi plácsa — tan sztojesko kaszo, v-steron notri zdejvani pejezi szo zdaj prejk dáni, na mále dezé ovesárnice (kisedóvoda) sztran sztojesoj sumi.

— **V-Króugi** sze szalostono delo zgodilo pri ednoj hizsi. Eden dén je sztrá mati pri hráni merla ino esese tiszti dén túdi v-tisztoj hiz i sztojesca esij je dejte porodija, na dale ka szo szi szamo edno hizso hiz: zibeo, pa skrynja je túdi pod ednom sztreji bijla.

— **Od preminucega týdna** je ton esúdo, ka sze nindri nika nej zgodilo prinasz, nanes nej v-ostarijaj niksa hrabuka szo nej naprej prisla.

— **Cigánye** zse pá zsandárje vkuper lojvio ino szo je pri politia-koj birojvio v-temliczo notri záperli, ka szem-tá brezi dela odjo.

— **Nase okroglijne** túdi zdaj na szp rotelejje doszta betegá zgánja, ka túdjé jáko mérajó. Véksa neszreca: navarni beteg je dínok v-ostztao.

— **Navolna Podlejszkova Jula** zse pá na csesztáj derese, z-zsnyénov segou ka lárna, beszi pá csesztáj, v-ronki pa velki kolek noszi, bi lejko esese koga posztráilisa. Ednouk bi zse ezajt bio, esi bi sze birovia túdi na nyou anéla.

— **Utáparók ellen** a mult számunkban lettünk panaszú s ma már ismét egy más utvonáról van a panasz: ugyanis Alsó-Szölnökről Felső-Ludvára vezető megyei országot oly elhanyagolt állapotban van, hogy bizton kimondhatni, miszerint az utkparói keznek vagy utbiztosi felügyeletnek nyoma sem észlelhető, mert ha ez megtörtént volna, ugy bizonyára nem lenne ott a még a mult ősztől fogva igazatlanul levő görök, hantoktoknak nagymérvű maradványai, — sem pedig egy kapavágás nem látható, ugy az alsó-szölcseai dombon és azon rész is hason panasz tárgyává tétetik — mire a hatóság figyelmét újból felhívjuk.

— **Magyar termékek Málta szigetén.** Újabb időben nagy versenyt támasztott e szigetén a magyar bor és szesz a amerikai, angol és francia ilyenek ezikkel szemben s mondják, hogy különösen a szesznek szép jövője lesz. Papír gyártmányaink azonban lassan kiszorulnak, még néhány év elött budapesti és fumei gyárak látták el szükségleteiket, ma pedig már az olasz gyáraké a tér.

Közgazdaság.

Járisunkban az első évnegyed nagyjában ugyanazon képét tünteti fel gazdasági viszonyainknak, mint a mult év első negyede. Vetéseink állása a hivatalos értesítés szerint itt-ott még jobb s a tavaszi munkálatok is kellő időben jó körülmények között eszközöltetnek.

Gyümölcsfáink jól teleletek s a mint ma megítélhető — lehet reményünk a jó terméshez is.

Csak egy baj észlelhető s habár a központtól távolabbi minden más vidéknek is meg van ez a baja, nálunk azért nagyobb jelentőségű, mert okozatát népünk már rég nyílni s a tapasztalat igazolja, hogy — lassan tudja kiheverni. — Ez a baj a pénz drágasága.

Magán hitel ugy szólva nincs is, különösen 50 frton alul, haecak nem váltára. Ennek áldásairól pedig jobb ha nem szólnak. A rendes hitelszükségletet pedig két takarékpénztárnak a telekkönyvi iktató tanúsítása szerint nem képes fedezni — más intézetek is igénybe vétetnek. Mindez azonban csak vergődés s nem kibontakozás a bajból. A vidéki pénzintézetek (mindent beleértve) 8% kamatja drága a földművesnek s ehhez sem juthat igen sok.

Nálunk a lapokban hirdett pénzbőség, a 4, 4 és fél, 5 százalékos kamt ismeretlen, — takarékpénztárainknak is többe van, vesztésre pedig nem dolgozhatnak.

Főként kereskedőinkre nyomasztó ezen helyzet. A szomszédos Stajer Regde vasútja miatt olcsóbban szállít, mint a mieink szállíthatnak bárholon s mert megindult a verseny az árak leszállítása iránt is, — könnyű belátni, hova juthatnak kereskedőink, kik 3—4 százalékkal drágább pénzt használhatnak készpénz fizetés mellett is, — akkor, ha rendes evőkik lassankint hozzá szoknak bevásárlásaikat Regdében teljesíteni.

Az egész országban különben nagy a mozgalom a közgazdasági és pénzügyi téren — egyik javaslat a másikat éri a „Takarékpénztárak reformjáról”, a regulék megváltásáról, s a szesz-ivar emeléséről” stb. stb.

Reánk nézve legfontosabbnak tartom az országos „G a d a k ö r” tanácsbányának közlését a regulék megváltásáról. Két partra osztotak a vélemények, jölebbt mindkettő megegyezett abban, hogy az megváltandó. Egyik rész az ország által akarja megváltatni, másik rész a községekáltal. Hogy mi lesz a végleges eredmény, az az országgyűlés határozatától függ.

VEGYESEK.

A divat terén a legesodátosabb változásokon bizonyára a fátöl ment keresztül. A régi nagy fátölkökből, mely a keleti nőknél még most is meg van, az egész testet elburkoló szövetből lett nálunk egy keskeny szalag, mely éppen csak arra elég, hogy az arcz felső részét elfedje. Összeszűgördött és ma már csak a menyasszony hordja esküvője napján, mint a titokzatosság jelképét.

A leomló fátöl mindig bizonyos méltóságot kölcsönöz a testnek és az udvarnál való megjelenéshez hosszú időn át mellőzhetlen volt. Most már ott is csak egy csipkedarab.

A csipke és fátöl költői ihlettel bírnak és viselőjüket csodálatos varázslattal ruházhatják fel. De a mi divatos utcaj fátölaink erre többé nem képesek, nyomorúságos maradványai az egykor hatalmas, évszázadokon uralkodó fényűzési czikknek; — szánalmas rongyai az egykor magasztos egézsnek.

Ez a keskeny szalag, mely csak a szemeket és orrt fedi, emelheti-e a szépséget, vagy leplezheti-e a rútságot? — Bizonyára nem; mert nem takar el semmit, tehát nem is árulhat el semmit, nem tesz egyebet, mint az arcot nevelésig módon két részre osztja.

De tesz még mást is ez a divatos fátöl. Rontja a szemet és a látóképességet, mert az által, hogy az arcához szorították, zavarja a látókört és miután az uralkodó-divat még esilógó-villogó pontokkal is behintti, annál jobban megtámadja a szemet. Ha már a fátölt az arcz előtt kell hordani, a szemektől kellő távolságra viseljük, mert különben jobb az arcot fedtetlenül hagyni.

Kivált mikor a tavasz megdő és mindent élető, aranyos sugarait a földre löveli, ártalmas ez az utálatos fátöl, mert a csillámló fényhullámok kétszeresen rontják a szemet. Ugyanezt teszik a bőrel is, melyet vörössé, foltossá, szárazzá és forróvá tesznek. A napnak tavasszal rendkívül hatalmas ereje van és miután a fekete szin a sugarakat mohón szívja fel, ezeket annál biztosabban közli az arczsal, minél szorosabban fekszik azon a fátöl. Ha valaki tavaszkor egyáltalán fátölt akar viselni, legyen az fehér, de ez is kellő távolságban a szemektől.

A hideg ellen nem kell az arcot védeni, a nap ellen pedig legjobban véd a napernyő. A fátöl, melynek e feladatot kellene betöltenie, mindkét esetben jelen alakjában célját tévesztette. Legokosabb tehát a fátölt egészen elvetni, a mint azt már sok hölgy meg is tette és csak akkor adjunk helyét öltözékünkben, ha azaz valik, a minek lennie kell: épp úgy gyakorlati, mint festői és bajos dzsia.

Aki nem akar egyebet hallani csak bizelgést, az ne panaszkodjék, ha családott.

Az elhagyott öreg embert még inkább lehet sajnálni, mint az elhagyott gyermeket. Mert egyaránt a mások jószágára és gyöngedségére vannak szorulva; de a gyermek szeretetremélőbb s így könnyebben megéri azt, mint az agg. S aztán a gyermek előtt még ott van a jövő, az élet összes reménye, de az agg már mind eltemette reményeit s rá semmi sem vár, csak a sir.

A ki mindig saját énjéről beszél, nemcsak önző, hanem hiu is, ha férfi s kaczer is, ha nő.

A hangz kérkedő ugyanazt teszi, mint az, ki lopott ékszereket hiuskodik, s ép úgy várhatja minden pillanatban, hogy rajta kapják s megszégyenül.

Sajnáljuk a férfit, ki nem tiszteli a nőt, mert ebből látni, hogy nem birt az élet első és leguagyobb áldásával: nem volt jó anyja.

A rozsz asszonyok vigadozásainak jó nők könyvei adják meg az árát.

Nyilt tér.*

— **Köhögés ellen** Schmidl L-féle **utifü mell-bonbonok** ajánlhatók, melyeket Muraszombtatban Ascher B. és fia cégénél kaphatni.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Heti-naptár

1886. évi április hó 4-től április hó 10-ik napjáig.

Hét napjai	Katholikus és protestáns nap-társ	Időjárás	Hold fényváltozásai
Vasárnap	C 6 Lactar	Ujhold 3 óra 47 perczok délután	
Hétfő	5 Vinze		Ujhold 4-én 3 óra 47 perczok délután; loz változó, többnyire steles, esős napokat.
Kedd	6 Sixtus p.	beborul,	
Szerda	7 Hermán	az idő	
Csütörtök	8 Dezső	változó	
Péntek	9 Cölesztin	sok szél,	
Szombat	10 Ezechil	néha eső.	

Hirdetések.

Árverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhíré teszi, hogy Malcsits János káncsozói lakos végrehajtónak Gasparits Imre tótlaki lakos végrehajtást szenvedő ellenni 125 frt 77 kr. tőkekövetelés s járuléka iránti végrehajtást ügyében a szombathelyi kir. törvényszék a muraszombati kir. járásbírószág területén levő Tótlak község határában fekvő tótlaki 119. tjkvben felvett A I. 2. 5-9. 11. sor és 2. házában 1/4 telekből Gasparits Imrét illető 1/2 rész ingatlanra az árverést 382 frtban ezenel megállapított kiküldetési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1886. évi ápril hó 7-ik napján** délelött 10 órakor Tóth község birajának házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldetési árban alól is eladni fog.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 38 frt 20 krt. készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. év november 1-én 3333. sz. a. kult igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban

kiküldött kezeihez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Muraszombtatban, 1885. december 24-én a kir. bíróóság tkkvi hatóságánál.

AGUSTICH PONGRÁZ,

kir. járásbíró.

Mária-czelli gyomorcsépppek,

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bánatmai ellen, és felülmulthatlan az étvágyhiány, gyomorgöngyöség, rossz szaga lehellet, szelek, savanyu felbőgés, kólka, gyomorhurut, gyomorférgés, hulyké-képződés, túlságos nyalka-képződés, sárgáság, mlor és hányás, főtűzés (ha az a gyomorból ered), gyomorgöres, székszorulat, a gyomornak túlterheltsége étel és ital által, glistza, lép- és májbetegség, ugyintézen arany-eres bánatmai ellen.

Egy üvegeze ára használati utasítással együtt 35 kr.

Központi szétküldési raktár ugyban és kicsinyben:

BRADY KAROLY

„az órangyalhoz“ címzett gyógyszerárban Kremzierben, Morvaországban.

Kapható Muraszombtatban: BÖLCS BÉLA gyógyszerárban, a Magyar Koronához, valamint az ország minden gyógyszerárban. (45. 32-46)

Hamburgi árjegyzék-kivonat kávéról stb.

Ettlinger & Co. Hamburg áruszállítása

ajánlanak mint ismeretes, a legolcsóbban, posta utján, posta- és csomagolási díj mentesen, utávért vagy az összer előleges beküldés-e mellett:

Kávé 5 kilós zsákokban = 10 vanfont. Arak o. é.

Bahia, jó ízű	2.90	Aranyjáva, kiv. finom, enyhe	5.10
Bio, finom, erős	3.30	Java, zold, erős, delice	4.95
Santos, hőízű, zold	3.70	Portorico, jó szaga, erős	5.25
Cuba, zold, erős, brillans	4.10	Java, tonut, kiv. finom, delice	5.30
Gyöngy-focsa, afr. val. tizes	3.90	Gyöngy-kávé, kiv. finom, zold	5.30
Domingo, igen fin. enyhe	4.65	Plantago, jó szaga, brillans	6.20
Campina, legfin. bőízű	4.85	Menado, kiv. finom, enyhe	6.30
Ceylon, keles-zold, erős	4.85	Arabs-Mocca, legemesebb, tizes	7.20

Kedvező kávégyűlékek különböző árakon 2-2 minőségben 5 kilónként. China thea elegáns csomagolásban 1/2 kilónként kr. 70, 95, 115, 170, 230, 285, 315 stb. mint hozzáesomagozás alálmatos. (86. 18-10)

Thea két külön alul mennyiségben 30 krral drágább.	
Jamaika rhum	4.20 (Meringek) 1 portment. la 5 k. hord. 2.65
Caviar dijonnes 2 kilo netto	4.15 Aszali rizs) 5 kilónként 1.25
enyh. eg. n. 4	7.50 Peri-Sago) portmentos 1.85

Minden egyenesen Hamburgból. Teljes árjegyzék ingyen, portodijmentesen.

H á z - e l a d á s.

Vancsavész községben, 4 kilométer Muraszombtatól (Olsnitz) és Regedetől 7 kilométernyi távolságban s a főpostanál álló ház, gazdasági épület, hozzatartozó korszemlaltatási joggal, neves gyümölcsöt termő szőlő-gyümölcsösökkel, valamint 14 hold 886 [1] önyi jól termő rét és szántófölddel alulírott szabad kézből eladom s azt az olcsó fizetési feltetlek folytán minden venni szándékozóknak a leglelkiméretesebben ajánlhatom.

Bővebben értekezhetni vagy nálam alulírott, avagy **Fischhof Lajosnál** Rogaszon.

Rechnitzer Rozália

Bécsben, II. ker. Praterstrasse 26.

Hizsa-odavanye.

Vu **Vancsavész** vészi, 4 kilométer od Szobote i od Radgonye 7 kilométer dalecs, na orszakej czeszi lezséssa **hizsa, vérszava hramba**, k-czujderzéssi **korszemlaltási jus**, szadoveni **egracsek** ino 4 plúgov 886 [1] klawrov dobro rasztési **trávník i orajje zelmé** jaz odszopí **podpisani** za fáł czjejo odavany.

Sto kúpti scsé, naj pri meni, ali pri **Fischhof Lajosi** vu Rogaszezi sje zglási.

Rechnitzer Rozália

v-Bécs, II. ker. Praterstrasse 26.

Tisztelettel alulírottak van szerenésen a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Regedetben a Fötér 114. sz. alatt

érez- és fakoporsókat

raktáron tartok és azokat a legolcsóbb arakon elársumom. Tisztelettel **Semlitsch János.**

Tisztelettel

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.

Semlitsch János.